

Met interactief verhalen vertellen betrek je leerlingen actiever bij de les

Tekst
Jaan van Aken

www.veurslyceum.nl
www.nielslubberman.nl

Niels Lubberman (38), docent geschiedenis en maatschappijleer bij het Veurs Lyceum in Leidschendam, is een bevolgen en inspirerend verhalenverteller. Zo staat hij graag voor de klas, maar er was ook een actievere lesvorm nodig: interactief verhalen vertellen.

Geef hem een les van veertig minuten en hij vertelt moeiteloos een verhaal dat de aandacht van zijn leerlingen vasthoudt. 'Ik hou van verhalen vertellen en leerlingen vinden het heerlijk, die gaan er echt voor zitten.' Alleen bekijft die kennis tijdens een passieve luisterles niet zo lang. 'Leerlingen worden dan consumenten en nemen niet zoveel op, weten we uit onderzoek.' Niet dat hij nooit meer een verhaal wil vertellen, maar er was ook een actievere lesvorm nodig.

Daarom liet Lubberman zich op zijn beurt inspireren door een workshop van geschiedenisdocent en lerarenopleider Koen Henskens over interactief verhalen vertellen. Lubberman: 'Het is een uitwerking van een breder concept dat actief historisch denken heet, een vorm van ontdekkend leren.' In Henskens' workshop kwam een interactief verhaal over het ontstaan van steden en staten aan bod.

Eigen geschiedenis schrijven

'We kregen tijdens de workshop allemaal een rol - jij bent de graaf van Nassau, jij de graaf van Gelre en dat zijn je buurgebieden, je hebt zoveel voetvolk en zoveel ridders. Via huwelijken ben je verbonden met dat graafschap en dit bisdom. Vervolgens ga je met andere graven in gesprek om allianties aan te gaan. Je vraagt je af: wat is mijn doel? Je gaat strategisch redeneren en bondjes sluiten. Zo ontstaat er een verhaal en heb je samen je eigen geschiedenis geschreven', vertelt Lubberman.

Als je die werkvorm in de les toepast, ga je in gesprek over wat er in het echt plaatsvond en hoe zich dat verhoudt tot wat er in de klas gebeurde. 'Zo heb je en een verhaal én actieve betrokkenheid in je les', vertelt Lubberman. 'Mijn ervaring is dat leerlingen hier heel positief over zijn. Juist door ze zelf aan het werk te zetten, ontstaat er reuring in de klas en heb je ze mee.'

Democratische waarden

Een andere vorm is vijf kaartjes met foto's van gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog die leerlingen in een tijdlijn zetten. Lubberman: 'Je laat ze puzzelen en als een leerling een fout maakt, bijvoorbeeld door Nederland zich eerst te laten overgeven waarna het bombardement op Rotterdam volgt, dan heb je een aanknopingspunt om in gesprek te gaan. Wat is de gebeurtenis, wat zijn de oorzaken en wat is dan een logische volgorde?'

Ook laat hij zijn leerlingen soms een waardenkwadrant invullen om zo inzichtelijk te maken hoe leerlingen denken over begrippen als verzet en collaboratie tijdens de Tweede Wereldoorlog. 'Bij een waardenkwadrant heb je twee assen: eigenbelang versus algemeen belang en collaboratie en verzet. Je laat leerlingen dan aangeven waar een persoon thuishoort. Dan gaan we in gesprek over bijvoorbeeld de vlucht van koningin Wilhelmina naar Engeland. Was dat eigenbelang of landsbelang, en was dat verzet of collaboratie. Belangrijk is dat leerlingen constant beredeneren waarom ze iets vinden. Je laat ze inzoomen op keuzes die mensen in bepaalde situaties maakten.'

Is dat een vorm van burgerschapsonderwijs? 'Zeker, democratische waarden als tolerantie en vrijheid staan centraal bij geschiedenis. Ik vind dat heel belangrijke onderwerpen die mooi aansluiten bij burgerschapsvorming.'

Lees verder op zijn blog www.nielslubberman.nl

